

pa stoga sultan Murat lako osvoji Drenopolje (1363) i učini ga prvom evropskom turskom prijestolnicom. Ovim se činom Turci ogласише kao nova država u Evropi, a podjedno je iznesena na vidik njihova namjera, da žele osvojiti ostatke bizantinskoga carstva i Balkanski polotok. Kako su toj težnji najviše mogli smetati Srbi i Bugari kao jači od Bizantinaca, sasvim je prirodno, da je sultan morao najprije s njima doći u sukob. I odista, kad vidje srpski kralj Vukašin — suvladar cara Stjepana Uroša od 1366. — kolika mu pogibao prijeti od Turaka, digne se prvi na njih s težnjom, da ih istjera iz Tracije, ali bude kod Črnomena na Marici (26. septembra 1371.) ametoj potučen, pače zajedno s bratom despotom Uglješom pogibe u boju. Bitkom na Marici začinje se tursko gospodstvo nad Južnim Slovenima. Sada padnu sve srpske zemlje južno od Kosova polja pod vlast osmanlijsku, a sin Vukašinov Marko (Kraljević Marko narodne pjesme) postade turskim vazalom. Još iste godine umre (4. decembra 1371.) car Stjepan Uroš kao posljednji član dinastije Nemanjića i gospodar sjevernoga dijela Srbije,¹ gdje onda preuzme vlast više velikaša, no najznatniji među njima bješe knez Lazar Hrebeljanović (1371—1389).

Ban Tvrtko postaje kralj. Izumrće dinastije Nemanjića i rasulo još nedavno tako moćnoga srpskoga carstva snažno se dojmi bosanskoga bana Tvrtka. Djed njegov, ban Stjepan Kotroman († 1313.), imao je za ženu Jelisavetu, kćerku srpskoga kralja Stjepana Dragutina, sina Stjepana Uroša. Prema tome dakle bješe Tvrtko u rodu po tankoj krvi s Nemanjićima, a on ne samo da je to stao isticati, nego se uze i otimati za posjede iste porodice. U slozi s knezom Lazarom Hrebeljanovićem osvoji godine 1374. svu Humsku zemlju i onu oko gornje Drine („Podrinje“), a sam zauze (oko 1376.) Travunju (Trebinjsku oblast), tako da mu je vlast tada sezala na jugu preko Huma i Travunje do Kotora i Onogošta (danas Nikšići), dok je na istoku držao u svojim rukama jedan dio Raše do Sjenice, gdje se također nalazilo Mileševo s grobom sv. Save Nemanjića. Osilivši se tako odlučí, da na osnovi baštinskoga prava obnovi kraljevstvo Nemanjića. Ljeti 1377. dade se na grobu sv. Save okruniti „sugubim

¹ Budući da je danas na osnovi posve pouzdanih suvremenih dubrovačkih spomenika dokazano, da je car Stjepan Uroš preživio kralja Vukašina za puna dva mjeseca, sasvim je prirodno, da je samo docnije izmišljena bajka, e je kralj Vukašin ubio cara Uroša u lovu. Smrtni dan carev je četvrtak 4. decembra, a ne 2. decembra (kad je bio utorak).